

АНАЛІЗ СТАНУ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД У КИЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Єрмоєнко Анна Олександрівна, аспірант
Київський національний торговельно-економічний університет

© Єрмоєнко А.О., 2022

*Стаття отримана редакцією 09.08.2022 р.
The article was received by editorial board on 09.08.2022*

Вступ. Концепція реформування місцевого самоврядування й територіального розподілу влади в Україні, ухвалена розпорядженням Кабміну України від 2014 року сприяла утвердженню думки, що основою соціально-економічного розвитку нашої держави мають стати конкурентоспроможні та фінансово автономні територіальні громади, перспективність котрих, в першу чергу, залежить від особливостей та ефективності реформування місцевого самоврядування, і в тому числі муніципальних фінансів. Протягом останніх шести років в області децентралізації вся увага зосереджена на повній передачі повноважень по вирішенню нагальних проблем на рівні територіальної громади та формування мотиваційної складової її жителів на ефективне нарощування власних фінансових ресурсів, котрі б сприяли добробуту населеного пункту, її мешканців та в цілому сприяли формуванню самостійності та спроможності громад.

Огляд останніх джерел досліджень і публікацій. На сьогоднішньому етапі розвитку наукової проблематики фінансування територіальних громад сприяли праці наступних науковців: П. Атамас, Л. Сухарська, О. Артюх, Р. Соболев, В. Плаксінко, С. Дегтяр, О. Нездойминога, С. Чернов, Л. Суліменко, С. Вітер, Т. Куценко, А. Вербицька А. Максюта, М. Пасічний, Г. П'ятаченко, Л. Тарангул, В. Федосов, І. Чугунов та інші. Разом з тим, в сучасних періодичних виданнях абсолютно відсутній порівняльний аналіз на методологічному, аналітико-фінансовому та узагальнюючому рівнях особливості та ефективності фінансування сучасних ОТГ в регіональному аспекті на державному рівні. Зазначене обумовило актуальність проведення даного дослідження.

Постановка завдання. Метою даної статті є теоретико-фінансовий огляд практичного стану фінансування сучасних об'єднаних територіальних громад в контексті реалізації реформи місцевої децентралізації з ціллю визначення проблематичних та перспективних аспектів.

Основними завданнями проведеного дослідження є:

- розкрити особливості фінансового забезпечення об'єднаних територіальних громад;
- відзначити основні фактори структурного впливу на формування дохідної частини бюджету територіальної громади;
- здійснити порівняльну характеристику фінансування Калитнянської та Миронівської територіальних громад;
- розкрити пріоритетні шляхи збільшення фінансування ОТГ.

Основний матеріал і результати. Ухвалення станом на 2001 рік Бюджетного кодексу України сприяло формуванню власної моделі розвитку бюджетних відносин, котрі вбачають саму бюджетну систему в сукупності державних та місцевих бюджетів побудованих із безпосереднім врахуванням економічних відносин та адміністративно-територіального устрою держави [1]. Станом на 2020 рік в Україні сформовано 1470 територіальних громад.

До основних особливостей фінансування бюджету ОТГ варто віднести [7; 8]:

По-перше, наявність міжбюджетних відносин з державним бюджетом. Тут мається на увазі законодавче регулювання обсягів міжбюджетних трансфертів у вигляді: освітніх та медичних

субвенцій, базових дотацій, у випадку надання і отримання міжбюджетних трансфертів (ст. 97, 99, 100, 102, 103, 108 Бюджетного Кодексу України). Варто відмітити, що бюджети територіальних громад, котрі сформувалися поза об'єднанням, не отримують міжбюджетних з державного бюджету.

По-друге, фінансування ОТГ, окрім доходів, отриманих територіальними громадами до їхнього об'єднання, зараховується 60% податку на доходи фізичних осіб. За колишніх порядків дана сума зараховувалася до районного бюджету.

По-третє. За рахунок коштів ОТГ, окрім видатків на здійснення самоврядних повноважень, відбувається фінансування видатків, делегованих ОТГ державою, до котрих віднесено видатки на утримання закладів бюджетної сфери – освіти, охорони здоров'я, культури та спорту, соціального забезпечення та соціального захисту (ст. 71, 89, 91 Бюджетного Кодексу України).

Аналізуючи структуру доходів місцевого бюджету за 2020 рік [4], можна зробити висновок, що його основним дохідним джерелом (майже 60%) є податок на доходи фізичних осіб, 16% складає єдиний податок, 12% – плата за землю, 6% – акцизний податок, 2% – нерухоме майно, 4% – інші надходження. Важливої уваги заслуговує показник податкоспроможності бюджету територіальної громади, оскільки він вказує на здатність громади самостійно покривати власні потреби, оскільки в основі індексу закладається чисельність мешканців та надходження до її бюджету ПДФО та податку на прибуток підприємств (останній враховується для обласного бюджету). Стає зрозумілим, що недотаційними будуть громади з наявністю суб'єктів ринкової економіки, таких як підприємства і домогосподарства. Перевіримо на прикладі двох територіальних громад Київської області з протилежними показниками податкоспроможності та подивимось структуру доходів їх бюджетів.

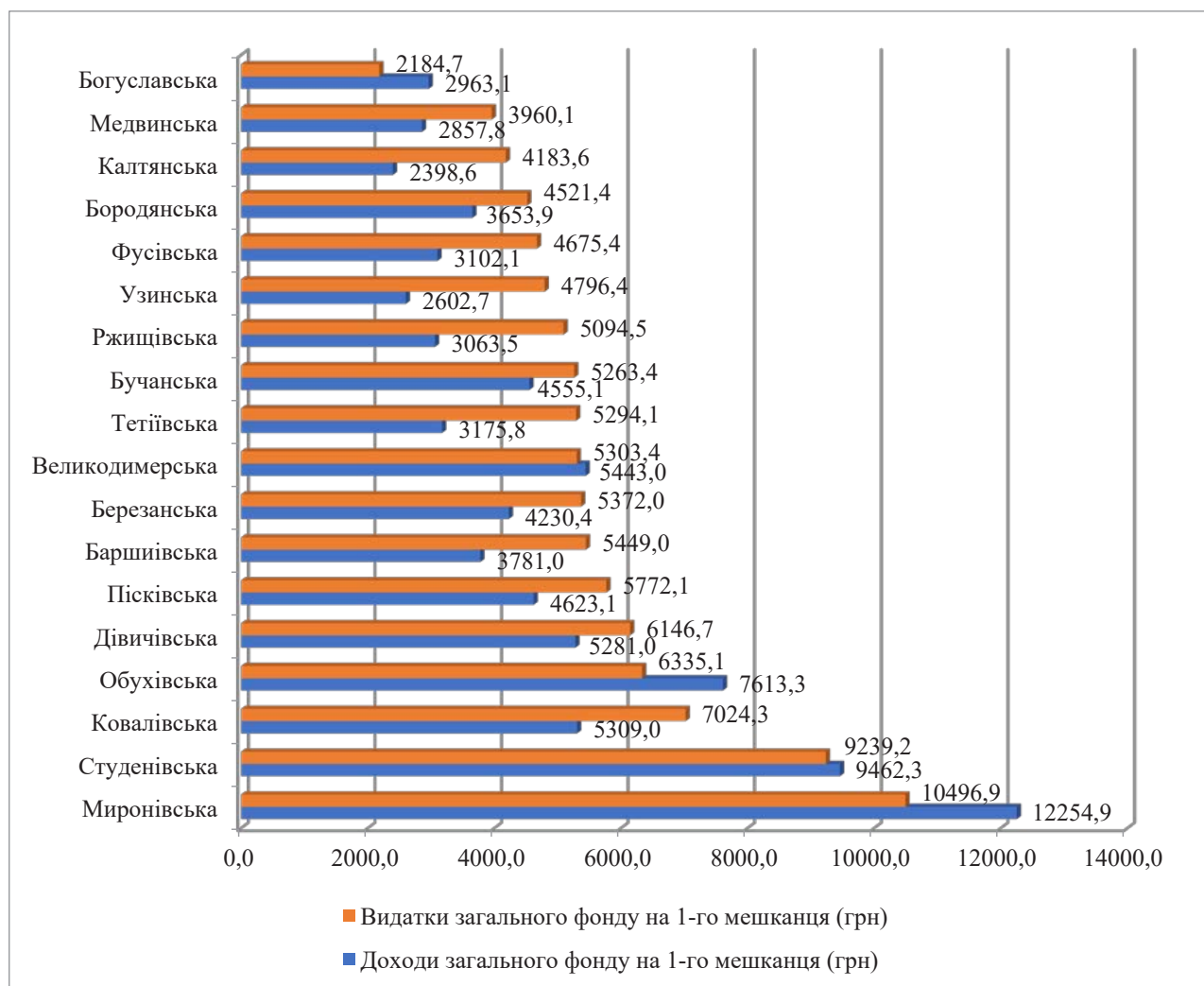

Рис. 1. Оцінка дохідності мешканців ОТГ як основи її податкоспроможності, 2020 рік

Джерело: [12]

Об'єктами дослідження обрано бюджети Калитянської селищної об'єднаної територіальної громади з найменшим показником податкоспроможності – 0,6 та бюджет Миронівської міської об'єднаної територіальної громади – 3,7 за 2020 рік. Зважаючи на ту обставину, що основою розрахунку податкоспроможності є рівень доходу, спершу проведемо розгляд узагальненої оцінки (рейтингу) доходів та видатків обраних ОТГ Київської області. Із рис. 1 цілком очевидним є лідерство за рівнем дохідності на 1 мешканця Миронівської ОТГ.

Якщо індекс податкоспроможності бюджету громади є нижчим, ніж 0,9, який є середнім значенням по Україні (с.з.), тоді така громада неспроможна покрити свої видатки і їй надається базова дотація з державного бюджету. Треба сказати, що така дотація не покриває повністю потребу громади, вона становить 80% суми, якої не вистачає для досягнення показника 0,9 с.з. Якщо значення індексу більше за 1,1 с.з., то застосовують реверсну дотацію, а саме передають 50% надлишкової суми з місцевого бюджету до державного. Це і є новий механізм бюджетного регулювання та вирівнювання – горизонтальне вирівнювання, яке прийшло на заміну старій системі балансування доходів і видатків місцевих бюджетів. Отже розглянемо структуру доходів Київських територіальних громад за 2020 рік [13]:

Першим об'єктом порівняльного аналізу нашого дослідження являється Калитянська об'єднана територіальна громада. Чисельність населення Калитянської ОТГ – 12892 людини, з них: працездатні – 7681 особа; особи, старші від працездатного – 3183 особи, особи, молодші від працездатного – 2028 осіб. Лише 32% працездатного населення зайняті в межах територіальної громади. Структура сфери застосування праці працездатного населення Калитянської ОТГ представлена на рис. 2.

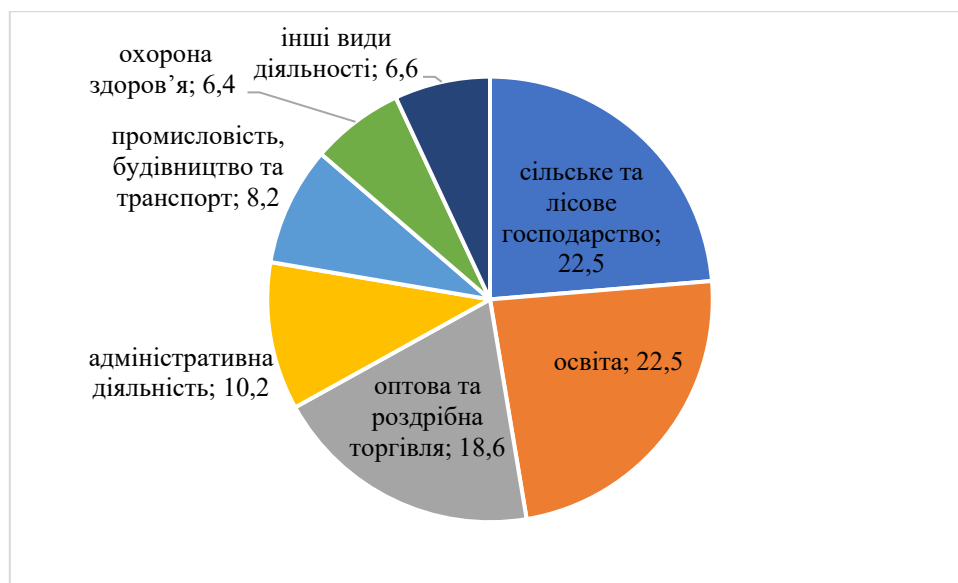

Рис. 2. Структура сфери застосування праці працездатного населення Калитянської ОТГ

Джерело: [12]

У відповідності до статистичних даних, до бюджету Калитянської територіальної громади надійшло доходів на суму 83722,1 тис. грн, з них міжбюджетні трансферти – 40490,9 тис. грн. Питома вага надходжень в розрізі основних видів податків утворена за рахунок [13]: податок та збір на доходи фізичних осіб – 64%; єдиний податок – 18%; земельний податок – 7%; акцизний податок – 6%; податок на нерухоме майно – 2%; інші податки та збори – 3%. Найбільшим платником податку з доходів фізичних осіб Калитянської територіальної громади є Військова частина А 0415 – 8814,2 тис. грн (35% – питома вага в загальній сумі ПДФО), а найбільшим платником єдиного податку є фізичні особи – 5488,3 тис. грн (78% – питома вага в загальній сумі ЄП).

В 2020 році відбулися значні зміни в частках видатків за всіма напрямками. Після децентралізації основну питому вагу становлять «видатки» (73,69%). Це може означати, що громада не спрогнозувала остаточні напрями видатків на момент складання бюджету. Також спостерігаємо підвищення видатків за напрямком – житлово-комунальне господарство (+7,40 в.п., +11,21 в.п.) [12].

Другим об'єктом порівняльного аналізу фінансування ОТГ являється Миронівська територіальна громада. Чисельність населення Миронівської ОТГ становить 32 037 людини, з котрих особи працездатного віку складають 24 111 чоловік, особи, котрі належать до категорії старші від працездатного – 2 563 особи, молодші від працездатного – 5 363 осіб. Таким чином, 67% працездатного населення зайняті в межах територіальної громади [12].

До бюджету Миронівської територіальної громади надійшло доходів на суму 275 849,4 тис. грн, з них міжбюджетні трансферти – 44936,3 тис. гривень. Питома вага надходжень в розрізі основних видів податків сформована за рахунок [12]: податку та збір на доходи фізичних осіб – 80%; єдиний податок – 8%; акцизний податок – 2%; податок на майно – 6%; неподаткові надходження – 2%; інші податки та збори – 2%.

Структура сфери застосування праці працездатного населення Миронівської ОТГ представлена на рис. 3.

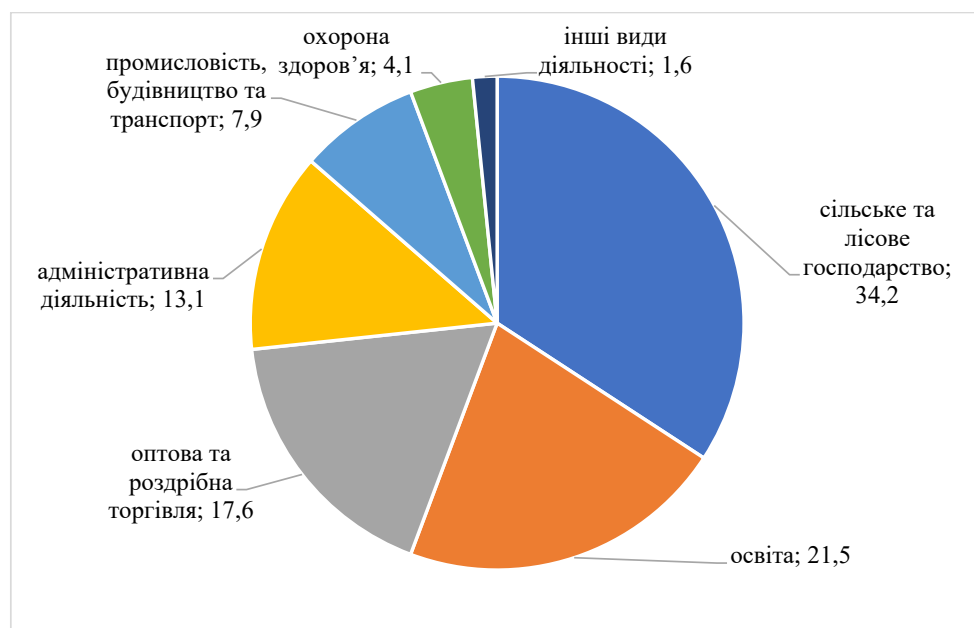

Рис. 3. Структура сфери застосування праці працездатного населення Миронівської ОТГ

Джерело: [12]

Найбільшим платником податку з доходів фізичних осіб Миронівської ОТГ є ПРАТ «Миронівський хлібопродукт» (71% – питома вага в загальній сумі ПДФО), а найбільшим платником єдиного податку є фізичні особи – 222895 тис. грн (54,5% – питома вага в загальній сумі ЄП). Видатки Миронівської ОТГ в 2020 році досягають 87,7 млн, що на 77 млн більше, ніж в попередніх періодах [12].

Отже, за рахунок збільшення доходів на основі розширення делегованих функцій громад відбулося зростання видатків всіх ОТГ, Миронівської в тому числі.

Проаналізувавши дані видатків, можемо відзначити, що структурне відхилення видатків за період 2019–2020 рр. є незначним. Лише високе збільшення відбувається за напрямом – державне управління (+16,6 в.п.).

У 2020 році в порівнянні з періодом 2018–2019 рр. відбулися значні зміни щодо структурного розподілу видатків. Так в 2020 році значно зростає частка видатків на освіту на 21,07 в.п. В 2020 році витрати на таку статтю, як «охорона здоров'я», вже становить 8,41% в структурі видатків після децентралізації. Частка витрат на житлово-комунальне господарство значно скоротилася, якщо в 2018–2019 рр. вона становила 11,07% та 9,19%, то в 2020 році лише 8,24% даної структури. Видатки на культуру і мистецтво значно зростають, проте в структурному відхиленні не мають особливих змін. З'являються видатки, направлені на соціальний захист, проте становлять лише 0,11% всієї структури. Частка видатків у 2020 році, спрямованих на транспортну інфраструктуру скорочується до 2,28%, проте в абсолютному значенні даного показника відбулися позитивні зміни.

Отже, ми бачимо, що основними напрямками видатків Миронівської громади в 2020 році стали освіта та охорона здоров'я. Це відбувається за рахунок передбачених субвенцій на освітні та медичні заклади.

Забезпечення повноцінного формування власних доходів місцевих бюджетів в обсягах, що сприятимуть підвищенню ефективності соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць, шляхом:

– зміни нормативів щодо частки власних доходів місцевих бюджетів (тобто без урахування трансфертів) у зведеному бюджеті на рівні не менше 30% шляхом перерозподілу на користь місцевих бюджетів додаткових джерел його формування;

– проведення грошової оцінки (переоцінки) земель у населених пунктах та за їх межами з урахуванням ринкового фактору;

– розробки програми роботи з громадськістю з метою роз'яснення переваг введення податку на нерухоме майно та механізму формування і справляння цього податку шляхом використання ЗМІ (радіо, телебачення, масового розповсюдження друкарської продукції);

– нормативне врегулювання додаткових надходжень до місцевих бюджетів за рахунок розширення власних джерел, зокрема, податкового або тарифного стимулювання раціонального відношення до сортування та утилізації побутових відходів (за досвідом Франції), запровадження плати за розміщення реклами в культурно-історичних осередках (за прикладом Чехії).

Висновки. Проведене дослідження засвідчило, що розвиток ринкової економіки в територіальній громаді є невід'ємною умовою її капітальної заможності. Суб'єкти господарювання мають створювати достатню кількість робочих місць, з ціллю належної та повноцінної реалізації трудового потенціалу власної територіальної громади в розрахунок на її автономну фінансову спроможність та розвиток. В контексті проведеного дослідження, варто відзначити, що однією із важливих причин втрати доходів сучасної об'єднаної територіальної громади є реєстрація підприємств не за місцем їх територіальної приналежності (функціонування), тобто відрахування податків йде до іншої громади, міста, області. Наприклад податки, які сплачують автозаправні станції, які знаходяться на території тієї самої Калитянської громади йдуть до міського бюджету Києва. У свою чергу, для розвитку підприємницької діяльності, територіальна громада повинна максимально сприяти належному формуванню інвестиційного клімату. В умовах сьогодення основними напрямками формування сприятливого клімату та сприяння фінансовій незалежності територіальної громади являється транспортна інфраструктура. Варто також пам'ятати, що окремим джерелом фінансування сучасних ОТГ є грантові кошти. В умовах сьогодення грантові джерела фінансування територіальних громад в переважній більшості випадків посідають чільне місце у сфері розвитку ОТГ. Грантові кошти також досить часто виконують підтримуючу та супровідну функцію по відношенню до наявних джерел фінансування окремо взятої територіальної громади.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
2. Васильєва Н.В., Гринчук Н.М., Дерун Т.М., Куйбіда В.С., Ткачук А.Ф. Місцевий бюджет і фінансове забезпечення об'єднаної територіальної громади : Практичний посібник. Київ, 2017. 108 с.
3. Гринчишин І.М. Спроможність територіальних громад: теоретичний дискурс. *Територіальний розвиток та регіональна економіка*. 2018. № 6 (134). С. 51–56.
4. Євдокімов О.В. Переваги, недоліки та проблеми об'єднання територіальних громад в Україні. *Science without borders*. 2018. № 5. С. 84–86.
5. Іванова О.Ю., Белікова Н.В. Формування фінансової самодостатності регіонів в контексті реалізації економічних реформ. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. № 3 (177). С. 219–229.
6. Куропась І. Територіальні громади в умовах воєнного стану: як забезпечити ефективне управління в контексті пріоритетів повоєнного розвитку. *Громадський простір*. URL: <https://www.prostir.ua/?news=terytorialni-hromady-v-umovah-vojennoho-stanu-yak-zabezpechty-efektyvne-upravlinnya>
7. Маркович Г. Особливості формування бюджетів об'єднаних територіальних громад. URL: http://galinfo.com.ua/articles/v_chomu_polyagayut_osoblyvosti_formuvannya_byudzhativ_otg_249352.html
8. Нездоймиго О.Є. Особливості формування бюджету територіальної громади. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/11_ukr/71.pdf
9. Павлович-Сенета Я.П. Адміністративно-правові передумови для економічного розвитку об'єднаних територіальних громад в умовах воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 2. С. 222–226.
10. Патицька Х.О. Нарощення податкового потенціалу об'єднаних територіальних громад в контексті забезпечення їх фінансової спроможності. *Причорноморські економічні студії*. 2017. № 21. С. 42–46.
11. Поліщук В.Г., Вахновська Н.А. Концептуальна модель фінансової спроможності регіонів держави. *Економічний форум : наук. журн.* Луцьк : РВВ ЛНТУ, 2016. № 3. С. 131–137.

12. Про затвердження звіту про виконання міського бюджету Миронівської об'єднаної територіальної громади за 2020 рік. URL: <https://myronivka-mrada.gov.ua/docs/624429/>
13. Рішення сесії селищної ради № 78 «Про затвердження Звіту про виконання бюджету Калитнянської селищної ради за 2020 рік. URL: <https://kalyta-rada.gov.ua/docs/580293/>
14. Розрахунок горизонтального вирівнювання податкоспроможності бюджетів міст обласного значення, бюджетів об'єднаних територіальних громад, районних бюджетів за надходженням податку на доходи фізичних осіб на 2020 рік. URL: <https://novoukrotg.gov.ua/storage/documents/attachments/8f5550b14f162ee46e165ee615122dcb.pdf>
15. Структура доходів загального фонду ОТГ (без трансфертів з державного бюджету) за I квартал 2020 року. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/12481>
16. Marchenko A., Akimova L., & Akimov O. (2021), The current state of ensuring the effectiveness of coordination of anticorruption reform. *Journal of interdisciplinary research*, vol. XV, 11 (2), 78–83.
17. Sysoieva I., Poznyakovska N., Balaziuk O., Miklukha O., Akimova L., & Pohrishchuk, B. (2021), Social innovations in the educational space as a driver of economic development of modern society. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, vol. 3 (38), pp. 538–548.
18. Mihus I., Laptev S., Zakharov O., & Gaman N. (2022). Influence of corporate governance ratings on assessment of non-financial threats to economic security of joint stock COMPANIES. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, vol. 6 (41), pp. 223–237.
19. Rumyk I., Laptiev S., Sheheda S., Akimova L., Akimov O., & Karpa M. (2021), Financial support and forecasting of food production using methods of economic descriptive modeling. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, vol. 5 (40), pp. 248–262.
20. Zapara S., Pronina O., Lohvinenko M., Akimova L., & Akimov O. (2021), Legal regulation of the land market: European experience and Ukrainian realities. *Journal of interdisciplinary research*, vol. XXI, 11 (2), pp. 18–24.
21. Venediktov V., Boiko V., Kravchenko I., Tyshchenko O., Akimova L., & Akimov O. (2021), European standards of mediation in civil disputes and their implementation in Ukraine: theory and practice. *Journal of interdisciplinary research*, vol. XXI, 11 (2), pp. 25–29.
22. Kryvtsova O., Karpa M., Shvets K., Lopatin S., Yepryntsev P., & Kryvtsova V. (2021), Universally recognized and national principles of competence of civil servants as a basis for legal provision of information security: the experience of the European Union. *Journal of Interdisciplinary Research*, vol. XXI, 11 (2), pp. 48–53.
23. Bashtannyk A., Lozytska I., Torchynyuk V., Iukhno I., Shvets K., & Karpa M. (2021), Peculiarities of regulating the activity of public authorities in the conditions of constitutional changes: on the example of the system of judicial authorities. *Journal of Interdisciplinary Research*, vol. XXI, 11 (2), pp. 60–66.

REFERENCES:

1. Biudzhetni kodeks Ukrainy vid 08.07.2010 № 2456-VI zi zminamy ta dopovnenniamy, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
2. Vasylieva, N.V., Hrynychuk, N.M., Derun, T.M., Kuibida, V.S. and Tkachuk, A.F. (2017), *Local budget and financial support of the united territorial community*, Kyiv, Ukraine.
3. Hrynychshyn, I.M. (2018), “Capability of territorial communities: theoretical discourse”, *Terytorialnyi rozvytok ta rehionalna ekonomika*, vol. 6 (134), pp. 51–56.
4. Ievdokimov, O.V. (2018), “Advantages, disadvantages and problems of uniting territorial communities in Ukraine”, *Science without borderp*, vol. 5, pp. 84–86.
5. Ivanova, O.Yu. and Bielikova, N.V. (2016), “Formation of financial self-sufficiency of regions in the context of implementation of economic reforms”, *Aktualni problemy ekonomiky*, vol. 3 (177), pp. 219–229.
6. Kuropas, I. (2022), Terytorialni hromady v umovakh voiennoho stanu: yak zabezpechyty efektyvne upravlinnia v konteksti prioritetiv povoiennoho rozvytku. Hromadskyi prostir, available at: <https://www.prostir.ua/?news=terytorialni-hromady-v-umovah-voiennoho-stanu-yak-zabezpechyty-efektyvne-upravlinnya>
7. Markovych, H. (2022), Osoblyvosti formuvannya biudzhetyv obiednanykh terytorialnykh hromad, available at: http://galinfo.com.ua/articles/v_chomu_polyagayut_osoblyvosti_formuvannya_byudzhetyv_otg_249352.html
8. Nezdoimynoha, O.Ie. (2022), Osoblyvosti formuvannya biudzhetu terytorialnoi hromady, available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/11_ukr/71.pdf
9. Pavlovych-Seneta, Ya.P. (2022), “Administrative and legal prerequisites for the economic development of united territorial communities under martial law”, *Analitichno-porivnialne pravoznavstvo*, vol. 2, pp. 222–226.
10. Patytska, Kh.O. (2017), “Increasing the tax potential of united territorial communities in the context of ensuring their financial capacity”, *Prychornomorski ekonomichni studii*, vol. 21, pp. 42–46.
11. Polishchuk, V.H. and Vakhnovska, N.A. (2016), “Conceptual model of the financial capacity of the regions of the state”, *Ekonomichnyi forum: nauk. zhurn. Lutsk: RVV LNTU*, vol. 3, pp. 131–137.
12. Pro zatverdzhennia zvituu pro vykonannia miskoho biudzhetu Myronivskoi obiednanoi terytorialnoi hromady za 2020 rik, available at: <https://myronivka-mrada.gov.ua/docs/624429/>
13. Rishennia sесii selyshchnoi rady № 78 “Pro zatverdzhennia Zvituu pro vykonannia biudzhetu Kalytnianskoi selyshchnoi rady za 2020 rik”, available at: <https://kalyta-rada.gov.ua/docs/580293/>
14. Rozrakhunok horyzontalnoho vyrivniuvannya podatkospromozhnosti biudzhetyv mist oblasnoho znachennia, biudzhetyv obiednanykh terytorialnykh hromad, raionnykh biudzhetyv za nadkhodzhenniam podatku na dokhody

fizychnykh osib na 2020 rik, available at: <https://novoukrotrg.gov.ua/storage/documents/attachments/8f5550b14f162ee46e165ee615122dcb.pdf>

15. Struktura dokhodiv zahalnoho fondu OTH (bez transfertiv z derzhavnoho biudzhetu) za I kvartal 2020 roku, available at <https://decentralization.gov.ua/news/12481>

16. Marchenko, A., Akimova, L. and Akimov, O. (2021), "The current state of ensuring the effectiveness of coordination of anticorruption reform", *Journal of interdisciplinary research*, vol. XV, 11 (2), pp. 78–83.

17. Sysoieva, I., Poznyakovska, N., Balaziuk, O., Miklukha, O., Akimova, L. and Pohrishchuk, B. (2021), "Social innovations in the educational space as a driver of economic development of modern society", *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, vol. 3 (38), pp. 538–548.

18. Mihus, I., Laptev, S., Zakharov, O. and Gaman, N. (2022), "Influence of corporate governance ratings on assessment of non-financial threats to economic security of joint stock COMPANIE", *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, vol. 6 (41), pp. 223–237.

19. Rummyk, I., Laptiev, S., Sehedra, S., Akimova, L., Akimov, O. and Karpa, M. (2021), "Financial support and forecasting of food production using methods of economic descriptive modeling", *Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii ta praktyky*, vol. 5 (40), pp. 248–262.

20. Zapara, S., Pronina, O., Lohvinenko, M., Akimova, L. and Akimov, O. (2021), "Legal regulation of the land market: European experience and Ukrainian reality", *Journal of interdisciplinary research*, vol. XXI, 11 (2), pp. 18–24.

21. Venediktov, V., Boiko, V., Kravchenko, I., Tyshchenko, O., Akimova, L. and Akimov, O. (2021), "European standards of mediation in civil disputes and their implementation in Ukraine: theory and practice", *Journal of interdisciplinary research*, vol. XXI, 11 (2), pp. 25–29.

22. Kryvtsova, O., Karpa, M., Shvets, K., Lopatin, S., Yepryntsev, P. and Kryvtsova, V. (2021), "Universally recognized and national principles of competence of civil servants as a basis for legal provision of information security: the experience of the European Union", *Journal of interdisciplinary research*, vol. XXI, 11 (2), pp. 48–53.

23. Bashtannyk, A., Lozytska, I., Torchynyuk, V., Iukhno, I., Shvets, K. and Karpa, M. (2021), "Peculiarities of regulating the activity of public authorities in the conditions of constitutional changes: on the example of the system of judicial authorities", *Journal of interdisciplinary research*, vol. XXI, 11 (2), pp. 60–66.

УДК 336.1

JEL E69

Єрмоєнко Анна Олександрівна, аспірант, Київський національний торговельно-економічний університет. **Аналіз стану фінансового забезпечення розвитку об'єднаних територіальних громад у Київській області.**

У статті розкрито особливості фінансового забезпечення об'єднаних територіальних громад, відзначено основні фактори структурного впливу на формування дохідної частини бюджету територіальної громади. Здійснено порівняльну характеристику фінансування Калитнянської та Миронівської територіальних громад. Розкрито пріоритетні шляхи збільшення фінансування ОТГ. У науковій статті зазначено, що основними напрямками видатків Миронівської громади в 2020 році стали освіта та охорона здоров'я. Це відбувається за рахунок передбачених субвенцій на освітні та медичні заклади. Зазначено, що забезпечення повноцінного формування власних доходів місцевих бюджетів в обсягах, що сприятимуть підвищенню ефективності соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць, повинно здійснюватися шляхом: зміни нормативів щодо частки власних доходів місцевих бюджетів (тобто без урахування трансфертів) у зведеному бюджеті на рівні не менше 30% шляхом перерозподілу на користь місцевих бюджетів додаткових джерел його формування; проведення грошової оцінки (переоцінки) земель у населених пунктах та за їх межами з урахуванням ринкового фактору; розробки програми роботи з громадянськістю з метою роз'яснення переваг введення податку на нерухоме майно та механізму формування і справляння цього податку шляхом використання ЗМІ (радіо, телебачення, масового розповсюдження друкарської продукції); нормативне врегулювання додаткових надходжень до місцевих бюджетів за рахунок розширення власних джерел, зокрема, податкового або тарифного стимулювання раціонального відношення до сортування та утилізації побутових відходів, запровадження плати за розміщення реклами в культурно-історичних осередках.

Ключові слова: об'єднана територіальна громада, бюджет, доходи, видатки, податки.

UDC 336.1

JEL E69

Anna Yeryomenko, Postgraduate Student, Kyiv National University of Trade and Economics. **Analysis of the state of development of financial security of amalgamated hromadas of Kyiv region.**

The article reveals the peculiarities of financial support of amalgamated hromadas, the main factors of structural influence on the formation of the revenue part of the budget of the hromadas. A comparative description of the

financing of the Kalytvenska and Myronivska hromadas has been carried out. The priority ways of increasing the financing of the ATC are revealed. In accordance with the statistics, the budget of the Kalytvenska hromada received income in the amount of UAH 83,722.1 thousand, of which inter-budgetary transfers – UAH 40,490.9 thousand. The share of revenues in the context of the main types of taxes is formed by: tax and fee on personal income; single tax; land payment; excise tax; real estate tax; other taxes and fees. The scientific article notes that the main areas of expenditure of the Myronivska community in 2020 were education and healthcare. This is due to the envisaged subventions for educational and medical institutions. It is noted that ensuring the full formation of own revenues of local budgets in the amounts that contribute to improving the efficiency of socio-economic development of administrative-territorial units should be carried out by changing the standards for the share of own revenues of local budgets (i.e., excluding transfers) in the consolidated budget at the level of not less than 30% due to the redistribution of additional sources of its formation in favor of local budgets; monetary valuation (revaluation) of land in settlements and outside them, taking into account the market factor; development of a program of work with the public to explain the benefits of the introduction of real estate tax and the mechanism of formation and collection of this tax using the media (radio, television, mass distribution of printed materials); regulatory regulation of additional revenues to local budgets by expanding their own sources, in particular, tax or tariff incentives for rational attitude to the sorting and disposal of household waste, the introduction of fees for advertising in cultural and historical centers.

Key words: amalgamated hromadas, budget, revenues, expenditures, taxes.